

Paragraf 123

Ärendenummer KS2026/405

Datum: 2026-05-05

Beslutande organ: Kommunstyrelsen

Svar på remiss om Belägg för broms - åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. anta yttrande över remiss om Belägg för broms - åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser, daterat den 5 maj 2026

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Regeringen beslutade den 28 augusti 2025 att ge en särskild utredare i uppdrag att analysera hur statliga åtgärder som motverkar ökande skattesatser och statliga åtgärder som stimulerar skattesänkningar i kommuner och regioner kan utformas, samt lämna förslag på sådana åtgärder.

Utredningen har enligt direktiven haft i uppdrag att analysera hur statliga åtgärder som motverkar höjningar av skattesatser (skattebroms) och åtgärder som stimulerar sänkningar av skattesatser (skattesänkingspremie) i kommuner och regioner kan utformas:

- analysera det rättsliga utrymmet för att begränsa den kommunala beskattningsrätten.
- oavsett bedömning i sak lämna förslag på en eller flera skattebromsar och skattesänkingspremier, inklusive nödvändiga för fattningsförslag.

En inbjudan att lämna synpunkter på remissen har inkommit till Enköpings kommun från Finansdepartementet. Svaret ska ha kommit in till Finansdepartementet senast den 4 juni 2026.

Utredningens förslag

Utredningens förslag finns redovisade i ett förslag till lag om skattesänkingsbidrag och skattebromsavgifter vid ändringar av skattesatsen för kommunalskatt eller regionskatt. Utöver den nya lagen finns förslag till ändringar i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m., inkomstskattelagen (1999:1229), kommunallagen (2017:725) samt i lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.

Det föreslagna systemet med skattebroms och skattesänkingsbidrag innebär kortfattat att en kommun eller region som sänker skattesatsen jämfört med föregående budgetår ska få ett årligt bidrag i tre år, motsvarande 25 procent av skattesänkningen år 1, 15 procent år 2 och 10 procent år 3. En kommun eller region som höjer skattesatsen ska betala motsvarande skattebromsavgift under tre år. Om kommunen eller regionen gör flera ändringar av skattesatsen under en treårsperiod ska varje ändring beräknas för sig och årligen summeras till ett samlat belopp som antingen blir ett bidrag eller en avgift. Om skattesatsförändringen sker till följd av en skatteväxling ska ingen skattebromsavgift eller skattesänkingsbidrag utgå.

I utredningens uppdrag har ingått att analysera det rättsliga utrymmet för att genomföra åtgärder som begränsar den kommunala beskattningsrätten. Utredningen bedömer att:

Beskattningsrätten är ingen absolut rättighet som inte får begränsas. Begränsningar får dock inte innebära att möjligheten att ta ut skatt för obligatorisk och frivillig verksamhet upphävs helt.

Åtgärder som innebär att beskattningsrätten begränsas måste regleras i lag.

Begränsningar av beskattningsrätten är inte särskilt reglerade, men beskattningsrätten är en del av den kommunala självstyrelsen och därför ska proportionalitetsprincipen tillämpas.

En begränsning bör inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett åtgärden, och intresset av att genomföra åtgärden bör uppväga den inskränkning i beskattningsrätten och självstyrelsen som åtgärden innebär.

Proportionalitetsbestämmelsen är utformad som en rekommendation till riksdagen. Bedömningen är ytterst en politisk fråga för riksdagen i varje enskilt lagstiftningsärende, och riksdagen bör därför inte vara bunden av tidigare bedömningar.

Utredningen föreslår vidare att storleken på statliga skattereduktioner inte ska påverkas av förändringar av kommunernas och regionernas skattesatser. Skattereduktionerna föreslås beräknas med skattesatsen för kommunal inkomstskatt för 2026 i aktuell hemortskommun som bas, i stället för den faktiska skattesatsen för kommunal inkomstskatt.

I kommunallagen införs även ett krav på att eftersträva hög effektivitet i kommunal verksamhet. Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning ska omfatta även det målet. I riktlinjerna ska det också finnas en plan för kommunens eller regionens skattesatsnivå. Uppföljning och utvärdering i förvaltningsberättelsen ska omfatta de nya målen och riktlinjerna, och revisorerna ska i sin granskning även pröva om verksamheterna sköts på ett effektivt sätt. Det införs en skyldighet för kommuner och regioner att redovisa en motivering till en höjd skattesats i budgeten.

Yrkande

Ordföranden lägger fram följande förslag till beslut:

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. anta yttrande över remiss om Belägg för broms - åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser, daterat den 27 april 2026.

Johan Enfeldt (S) yrkar följande: "Yrkande från socialdemokraterna avseende ärende 29, svar på remiss om Belägg för broms - åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser.

Förslaget till yttrande innehåller flera viktiga principiella invändningar mot utredningens resonemang och förslag. Socialdemokraterna anser att Enköpings kommun ska förhålla sig till förslagen i konsekvens med dessa. I

en situation där kommun A tvingas höja skatten av till exempel demografiska skäl medan grannkommunen B kan sänka skatten av samma skäl, är det lika principiellt felaktigt att staten straffar kommun A som att staten gynnar kommun B. För dynamiken mellan de båda kommunerna blir effekten densamma. Därmed yrkar Socialdemokraterna:

att meningen "Att införa en skattesänkingspremie för kommuner eller regioner att sänka sin skatt när förutsättningar finns kan däremot vara rimligt." stryks och ersätts med "Av samma skäl är det inte rimligt att staten på andra kommuners bekostnad gynnar kommuner som har goda möjligheter att klara av att bibehålla välfärden i sitt samhälle även med sänkt skatt. Därmed avstyrker Enköpings kommun också förslaget om skattesänkingspremie."

Anders Wikman (NE), och Sverker Scheutz (V) yrkar bifall till Johan Enfeldts yrkande.

Beslutsgång

Vid behandling av ärendet bordläggs ärendet för att behandlas i slutet av sammanträdet. Vid återupptagningen av behandlingen av ärendet meddelar kommunstyrelsen ordförande att han ställer sig bakom ändringsyrkandet från Johan Enfeldt (S).

Ordföranden frågar kommunstyrelsen om den kan ställa sig bakom ändringsyrkandet från Johan Enfeldt (S) och kommunstyrelsen svarar ja. Ordföranden finner att ändringen ska föras in i yttrandet som sedan dateras om till dagens datum.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, 2026-04-27
- Yttrande över remiss om Belägg för broms - åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser, 2026-04-27
- Belägg för broms? Åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser, SOU 2026:20
- Remissmissiv, 2026-03-04 Fi2026/00577

Sändlista

- Finansdepartementet, skickas enligt direktiv i remissmissiv